

พาลพาไปหาผิด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๕๗๓. เนาะ

ถาม : ๕๗๓. เรื่อง “กรรมที่ทำไว้กับมารดา”

(เขาว่า) ครั้งหนึ่งพี่สาวกับมารดามีปัญหาการเงิน และจะกระทำอีก ครั้งแรก พี่น้องทุกคนก็รู้อยู่ แต่ก็วางเสีย ตอนนี้นำกำลังจะทำอีก

ตอบ : นี่ปัญหาหมั่นยาว ปัญหาหมั่นยาวว่ามันเป็นปัญหาระหว่าง นี่ถ้าพูดถึงนะ พูดถึงเวลาในครอบครัว ในครอบครัว ในพี่ ในน้องต่างๆ กำลังเกิดขึ้นมา ถ้าคนในพ่อแม่ เดียวกัน ความเห็นเดียวกัน ตามกฎหมายมีสิทธิเสมอภาค กองมรดกทุกคนก็มีสิทธิคนละเท่าๆ กัน ฉะนั้น เวลาพี่สาว เวลาเขาไปทำกับแม่ แล้วพี่น้องเห็นอยู่เขาก็วางเฉย วางเฉย เพราะอะไรล่ะ? วางเฉยเพราะว่ามันเป็นพี่น้องกัน เวลาคนทางโลกนะ แม้แต่เงินบาท เดียวเขายังมีปัญหากันเลย เงินบาทนะ เงินบาทเดียวถ้ามันเป็นการคดโกงกันมันรับไม่ได้ แต่ถ้าเขาพอใจเขาจะให้กัน เป็นร้อยเป็นพันเขาก็ให้กันได้นะ

อันนี้ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าถ้าเรามีสติมีปัญญา เห็นไหม ว่าสิ่งนี้เป็นพี่เป็นน้องกัน สมบัตินี้มันก็เป็นสมบัติเป็นกองมรดก เป็นของส่วนรวม แต่ถ้ามันเห็นว่าเขาบอกว่าสิ่งที่เขาทำไปเขาไม่ได้คิดที่เงิน เขาคิดถึงว่าบาป-บุญไง ว่าเป็นกรรมของพี่สาวที่ไปทำกับแม่ อันนี้พูดถึงเป็นกรรมนะ เรื่องของกรรม เวลาเกิดมันเป็นกรรมอยู่แล้วแหละ มันเป็นกรรม มันเป็นสาขบุญสาขกรรม ทีนี้สาขบุญสาขกรรมมา เห็นไหม นี่เวลาอวิชา อวิชา คือความไม่รู้ ความไม่รู้เป็นพาล เป็นพาลชน ถ้าเป็นพาลชนในหัวใจแล้ว ในหัวใจเป็นพาลชน คนที่เขาทำเขาคิดอย่างไร?

นี่ในมุมมองของเราว่าพ่อแม่ก็รักลูกเหมือนกัน ลูกก็อยากจะช่วยเหลือเจือจานเหมือนกัน ฉะนั้น เกิดถ้าเขามีเหตุจำเป็น เหตุจำเป็นนะคนเรามันมีเบื้องหลัง มีเหตุจำเป็นขึ้นมามันถึงจะมาเอาเงินของพ่อ ของแม่ ถ้ามันไม่มีเหตุจำเป็นขึ้นมามันก็ไม่มาเอา นี่พูดถึงว่าในมุมมองของเขา แต่ถ้าในมุมมองของเรา ถ้าเขามีเหตุจำเป็นเขาก็ควรจะแก้ไขของเขา เขาไม่ควรจะมาเบียดเบียนใครใช่ไหม? ถ้าเขาแก้ไขของเขา เขาทำของเขาได้ เขาสร้างปัญหาขึ้นมา เขาต้องแก้ปัญหของเขา

ทำไมเขาสร้างปัญหาขึ้นมา แล้วเขามาทำร้ายกับแม่ของเขา มาเอาเงินแม่ของเขาไป แล้วพี่น้องเห็นแล้วทนไม่ได้ ทีแรก ครั้งแรกก็วางเฉยได้ แต่ครั้งต่อไปจะวางเฉยอย่างไร? ถ้าวางเฉย เห็นไหม ถ้าคนจิตใจเขาบอกว่าสิ่งนี้ เวลาในครอบครัวที่เขามีปัญหาเรื่องเงินทองกัน มันก็มีปัญหาในครอบครัวไป แต่ถ้าคนที่เขาดี คนที่เขาดีนะเขาว่าสิ่งนั้นเป็นของนอกร่าง เขาให้อภัยได้ เขาไปหาของเขาเองได้ นี่พูดถึงหัวใจที่มันมีเหตุมีผล แต่ถ้าหัวใจที่เป็นพาลใจ เขาบอกว่า

ถาม : จะแก้ไขอย่างไร? ให้หลวงพ่ช่วยแนะนำด้วยว่าจะแก้ไขอย่างไร?

ตอบ : ถ้าแก้ไขอย่างไรนะ สิ่งที่เราจะแก้ไข มันก็ต้องด้วยโลกใช่ไหม? เราต้องมองปัญหาเป็น ๒ ประเด็น ประเด็นหนึ่งคือโลก โลกหมายถึงว่าสิทธิความเสมอภาคในแง่ของกฎหมาย ในแง่ของความถูกต้อง นี่เป็นเรื่องของโลก เราต้องแก้กันตรงนั้น เราเอาเรื่องของโลกต้องคุยกัน พูดกัน ประสากันว่ามันจะเข้าใจกันได้ไหม?

นี่พูดถึงโลกนะ แต่ถ้าเป็นเรื่องของกรรมล่ะ? เรื่องของกรรมมันพูดกันไม่รู้เรื่องอะไร? ถ้าเรื่องของกรรมมันพูดกันไม่รู้เรื่องหรือ ทุกคนก็ว่ามันถูกต้องทั้งนั้นแหละ เพราะอะไร? เพราะเป็นที่มุมมองไง ถ้ามุมมองเขาอย่างนั้น มุมมองเขาอย่างนั้นเขาว่าสิทธิของเขา เขาทำของเขาได้ คนอื่นเขาเอาตัวรอดได้ คนอื่นไม่มีความจำเป็น คนอื่นเขาอยู่ของเขาได้ แต่เรามีความจำเป็น เรามีความจำเป็นเราต้องขอสิ่งนี้ก่อน นี่เวลามันเป็นพาลนะ พาลนี่มันไม่ไว้หน้าใครเลยล่ะ

เวลาเขาดูคน เห็นไหม เขาดูคน เขาดูคนเขาให้ดูเขาคบเพื่อนใคร? เวลาเพื่อนเขา ถ้าเพื่อนเขา สิ่งแวดล้อมของเขาเป็นแบบนั้น จิตใจของเขาเป็นแบบนั้น ถ้าสิ่งแวดล้อมเขาดี เขาคบเพื่อนดี สิ่งต่างๆ ดี นี่ในมงคลชีวิต อเสวนา จ พาลานํ ปรณฺฑิตานญฺจ เสวนา

ไม่ให้คบคนพาล ให้คบบัณฑิต ไม่ให้คบคนพาล ให้คบบัณฑิต เขาดูการคบเพื่อน ดูการดำรงชีวิตของเขา แต่ถ้าวเวลาความรู้สึกนึกคิดในใจ นี่อันนี้มันแยกกันไม่ออกไป

เพราะเวลาเราดูเพื่อนเขา ดูสังคม ดูสิ่งแวดล้อมของเขา นี่คือนิสัยใจคอของเขา อันนั้นเราก็มองได้ แต่ถ้าความรู้สึกนึกคิดล่ะ? ความรู้สึกนึกคิดของเราละ ถ้าเราคิดดี ทำดีขึ้นมาในหัวใจของเรา มันก็ปลอดโปร่ง นี่แล้วมันจะไม่คิดอย่างนี้ มันจะไม่ทำอย่างนี้ ไม่ทำอย่างนี้เพราะอะไร? ไม่ทำอย่างนี้เพราะว่าหนึ่งพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ถ้าเราทำให้พ่อแม่เรากล้าปากใจ เราทำให้พ่อแม่ทุกข์ใจ นี่เวรกรรมทั้งนั้นเลย

นี่เวลาเรามีเงิน มีทองมาเลี้ยงดูพ่อแม่ต่าง ๆ นี่พ่อแม่มีความสุขมาก พ่อแม่มีความปลื้มใจมาก ทั้งๆ ที่เงินทองพ่อแม่ก็มีอยู่ ความจริงชีวิตท่านท่านก็รักษาของท่านได้ แต่ถ้ามีลูกมาดูแลมันชื่นใจ ถ้ามันชื่นใจ น้ำใจ ค่าของน้ำใจมันมีความสำคัญมาก ทีนี้ค่าของน้ำใจมีความสำคัญมาก เห็นไหม พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แล้วเราไปเบียดเบียน คำว่าไปเบียดเบียนแล้วมันพี่น้องหลายคนไป ถ้าพี่น้องหลายคน พี่น้องเขาจะประชุมกัน เขาบอกพี่น้องเขาจะประชุมกัน แล้วเขาจะไปพูดกับพี่สาวเขาอย่างไร ว่าให้พี่สาวเขาเข้าใจเรื่องอย่างนี้ได้

นี่ใจแม่แต่ในพี่น้องเขายังมองเห็นของเขาได้ มองเห็นของเขาได้ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเรื่องมองไปทางธรรม มองไปทางธรรมเราก็ต้องแก้ไข ปัญหาคือว่าเราจะต้องแก้ไขของเรา แก้ไขของเราให้ได้ แก้ไขในทางโลกนะ ในทางโลกเขาทางสิทธิ ทางต่างๆ ที่ว่าจะคุยกัน จะพูดกันเราก็ทำได้ ถ้าเราทำของเราละ ถ้าทำแล้วมันดีขึ้นมา แต่ทำแล้ว นี่พอทำแล้วมันเกิดความบาดหมาง ทำแล้วมันเกิดไม่ได้ผล ทำแล้วมันยังถลำลึกไป ใหนี่นะเวรกรรม ถ้าเวรกรรม ถ้าเราไม่ทำ ไม่ทำมันไม่เกิดสิ่งนี้ไหม?

ฉะนั้น พาลพาไปหาผิด ถ้าใจเขาเป็นพาลแล้วมันพูดกันยาก ถ้าใจเขาเป็นพาลนะ แต่ในเมื่อเกิดมาเป็นพี่เป็นน้องกัน มันจะแก้ไขกันอย่างไรล่ะ? เป็นพี่เป็นน้องกันเราก็ต้องดูแลกัน ถ้าคำว่าดูแลกันนะ ถ้าดูแลกัน ถ้าในทางธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดยิ่งกว่านี้อีก ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ บอกว่าเพื่อนการที่เราคบกันเป็นเพื่อน แล้วไปมาหาสู่กัน ดูแลกัน มีความเข้าใจดีต่อกัน เห็นไหม มันมีความผูกพันยิ่งกว่าญาติ คำว่าญาติพี่น้องนะ แต่ถ้ามีความบาดหมางกัน มีต่างๆ นี้อยู่ด้วยกันมันเหมือนห่างกัน เพราะมันไม่เข้าใจกันไง

ถ้าความเข้าใจกัน ฉะนั้น สิ่งนี้เวรกรรมนะ คำว่าเวรกรรม ทุกอย่างเวลาพุทธศาสนาสอนให้เวรกรรม คำว่าเวรกรรมในพุทธศาสนามันโดยหลัก แต่ไม่ใช่โดยที่เขาทำกัน สิ่งที่เขาทำกัน เห็นไหม ถ้าเวรกรรม เวรกรรมเขาก็ต้องแก้ไข เขาต้องทำดีของเขาไป เขาต้องแก้ไขของเขา ต้องมีสติปัญญาของเขา ถึงจะมีเวรกรรมอย่างไร เพราะความดียิ่งกว่านี้ยังมีอยู่ ทำดีที่ยิ่งกว่านี้ยังมีอยู่ เพราะเราอยากจะพ้นจากทุกข์ ถ้าเราอยากจะพ้นจากทุกข์เราต้องทำคุณงามความดีของเรา

แล้วคุณงามความดีหยาบๆ ข้างนอก เห็นไหม เราก็ทุกข์ยากพอแรงอยู่แล้ว แต่ถ้าเวลาเรานั่งสมาธิล่ะ? เวลานั่งสมาธิเราต้องเอาชนะตัวเราเอง ถ้าชนะตัวเราเองนะถ้ามันเกิดปัญญา ไม่เกิดปัญญาขึ้นมาอีกล่ะ? มันละเอียดเป็นชั้นๆ เข้าไปไง นี่ความดีที่ดีกว่านี้ยังมีอยู่ เราต้องพัฒนาของเรา ฉะนั้น ความเป็นเรื่องของโลกๆ ใจ เรื่องของโลกๆ ก็บอกว่าสิ่งนี้เป็นกรรม สิ่งนี้เป็นกรรม นี่ถ้าเวรกรรม เขาไปแก้กรรมกัน ใฮ่นั้นมันเป็นธุรกิจ มันเป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยน คำว่าธุรกิจ ซื้อขายแลกเปลี่ยนมันจบไหม?

นี่เวลากรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คูสิมันมีสมัยพุทธกาลนะ มันมีเพื่อนกัน ๒ คน ผลัดกันฆ่าอีกคนตลอดไป ฉะนั้น เวลาชาตินั้นเพื่อนคนหนึ่งเขาก็ไปเที่ยวปากกลับมา คนหนึ่งนอนหลับ อีกคนหนึ่งกำลังจะฆ่าเพื่อนอีกคนหนึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาด้วยฤทธิ์โดย นี่เวลารื้อสัตว์ ขนสัตว์ อนาคตังสญาณเห็นใจ นี่มาด้วยฤทธิ์ พอมาดูด้วยฤทธิ์ก็ยับยั้งคนที่ฆ่าไว้ก่อน แล้วบอกให้คนที่ฆ่าให้ปลุกเพื่อนขึ้นมา แล้วให้อโหสิกรรมต่อกัน ให้อโหสิกรรมต่อกันจะได้ไม่คิดจองล้างจองผลาญกันไป นี่เป็นเพื่อนกันนะ ผลัดกันฆ่าคนละชาติ ผลัดกันฆ่ากันอยู่อย่างนั้นแหละ

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาปลุกให้ตื่นขึ้นมา แล้วให้อโหสิกรรมต่อกัน ทีนี้การกระทำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันมีอดีตชาติมา เห็นมาโดยทั่ว นี่ของเรา ถ้าเราอโหสิกรรมต่อกัน เราทำความดีต่อกัน แต่ถ้าแก้กรรมอย่างอื่น ถ้าเป็นธุรกิจกันไปมันไม่ใช่หรอก ตอนนี่แก้กรรมกันจนเป็นธุรกิจนะ แต่ถ้าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคนมีกรรมดี กรรมชั่ว ทุกคนมีสิ่งที่มีมา เพราะเรามีต้นทุนของเรา ถ้ามีต้นทุนของเรามันแก้ที่เรา มันแก้ที่เรา มันแก้ไขที่เรา ถ้าแก้ไขที่เราได้มันก็จบได้

ตอนนี้ทางโลกนะ เรื่องการแก้กรรม เรื่องต่างๆ มันเป็นเรื่องที่ไปหมด แล้วเป็นเรื่องที่แก้แล้วมันมี เพราะมีคนที่ไม่ไปตกหลุมพรางแล้วมาปรึกษาเราหลายคน ทุกคนทุกข์ยากมาก เริ่มต้น เห็นไหม ส่วนใหญ่แล้วคนเดือดร้อน พอคนเดือดร้อนก็อยากหาที่พึ่ง พอหาที่พึ่งก็บอกว่าทางนี้เป็นทางที่พึ่ง แต่ทางที่พึ่งอย่างนี้แล้วมันก็เหมือนกับทางโลกเลย มันต้องเสียค่าใช้จ่าย พอเริ่มเสียค่าใช้จ่าย พอค่าใช้จ่ายไปเรื่อยๆ ค่าใช้จ่ายไปเรื่อยๆ แล้วมันไม่ประสบความสำเร็จสักที เขาก็เสียค่าใช้จ่ายไปเรื่อยๆ

อ้าว นี่ไงที่เป็นเรื่องใจ นี่ไปตกหลุมพรางเขา แล้วก็ถอนตัวไม่ขึ้น แต่ถ้าพูดถึงเรื่องเวร เรื่องกรรม นี่ก็กรรมอันหนึ่ง กรรมเพราะเราหลงเชื่อเขา กรรมเพราะเราหลงเชื่อเขา แต่ถ้าเราไม่หลงเชื่อเขาละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่ากาลามสูตรไม่ให้เชื่อใคร ไม่ให้เชื่อว่ามีสิ่งนี้ทำแล้วอาจจะได้จริง ทำแล้วมันจะเป็นไปได้ นี้อนุมานเอาได้ ต่างๆ ได้ นี่เป็นอาจารย์เรา

ไม่ให้เชื่อเลย กาลามสูตรไม่ให้เชื่อเลย ให้เชื่อกรรมคือการกระทำ ทำดีทำชั่ว ที่นี้ทำดีทำชั่วขึ้นมา ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว สิ่งที่เราทำคุณงามความดีของเรา เห็นไหม ทำความดีของเรา ให้ทานร้อยหน พันหน ไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหน พันหน ไม่เท่ากับทำสมาธิหนหนึ่ง ทำสมาธิร้อยหน พันหน ไม่เท่ากับเกิดปัญญาหนหนึ่ง

ฉะนั้น เราจะทำคุณงามความดีของเราละ ถ้าใครทุกข์ร้อนมาก ใครมีความลำบากลำบากมากให้ตั้งสติไว้ แล้วยับยั้งไว้ แล้วนั่งลง กำหนดลมหายใจเข้าออกพุทโธ พุทโธนี่นะ แล้วถ้าจิตมันสงบได้นะ สิ่งที่เกิดในชีวิตของเรา เราแก้ไขได้หมดเลย แต่ แต่เวลาถ้าคนเรามันเร้าร้อนนะ จิตมันฟุ้งซ่านมาก มันบังคับไม่ได้หรอก ไม่ได้นะ เดี๋ยวกรรม ยืนแล้วตั้งสติไว้

นี่ถ้าตั้งสติไว้ พอจิตมันปล่อยวางประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะมันปล่อยประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมันจะมองเห็นทางออก มันจะมองเห็น มันจะแก้ไขได้ แต่ในเมื่อจิตใจมันโดนบีบคั้นอยู่ แล้วมันก็ยึดติดทำอยู่อย่างนั้นแหละ มันทุกข์ยากมาก มันปล่อยวางไม่ได้ แล้วถ้ามันปล่อยวางได้นะ มันปล่อยวางได้ ทีนี้คนมันปล่อยวางได้ แต่มันปล่อยวางศักดิ์ศรีไม่ได้ ปล่อยวางความเป็นมนุษย์ไม่ได้ มันจมไม่ลงว่าอย่างนั้นเถอะ ถ้ามันจมลงทุกอย่างนะมันจะมีอะไร?

นี่ในเมื่อปัญหาทุกอย่างมันแก้ไขได้ทั้งนั้นแหละ ถ้ามันแก้ไขได้ เพียงแต่ศักดิ์ศรีของเราไง เรามีต้นทุนของเราคือศักดิ์ศรีของเราที่เราข้ามไม่พ้นตัวเอง ถ้าเราข้ามไม่พ้นตัวเองเราจะแก้ปัญหาใดๆ ไม่ได้เลย ถ้าเราข้ามพ้นตัวเราเองนะ เราจะแก้ไขปัญหาวะไรก็ได้ เพราะมันไม่มีเสียศักดิ์ศรี ไม่มีเสียหน้า ไม่มีอะไรเลย มนุษย์ก็เป็นอย่างนี้ แต่เพราะว่าศักดิ์ศรี อีโก้มีงิง มึงไปยึดไว้เอง งิงว่าตรงนี้เป็นศักดิ์ศรีของเรา แล้วพอศักดิ์ศรีของมันมองอะไรไม่ออกสักอย่างหนึ่ง

นี่พูดถึงว่าถ้าเราไปเชื่อกรรมโดยทางธุรกิจนะ แบบว่าเป็นธุรกิจ เป็นการแลกเปลี่ยนไปไม่มีวันจบหรือ กรรมอันหนึ่งก็เจอกรรมอันหนึ่ง ในเมื่อมีการกระทำ มันมีการต่อเนื่องไปตลอดไม่จบหรือ แต่ถ้าเราวางใจของเรา พาลพาไปหาผิด สิ่งนั้นเป็นพาล ถ้าเป็นพาลในหัวใจของพี่น้องของเรา เราก็ยินยอม มันแก้ยาก มันแก้ยากเพราะว่าเป็นสายเลือดนะ ยิ่งพ่อแม่พูดสิ่งใด ลูกนี่ไม่ค่อยเชื่อฟัง ไม่ค่อยเชื่อฟัง เพราะความคุ้นชินว่าพ่อแม่ของเรา ถ้าพ่อแม่ของเรานั้นมันใกล้ชิดกันไง แต่ถ้าเป็นคนอื่นพูดนะมันได้คิด ยิ่งถ้าเจ้าหน้าที่ราชการ สรรพากร ตำรวจนี่กลัว ถ้าเขาพูด เพราะอะไร? เพราะมันมีผลเสียหายกับเรา แต่ถ้าคนใกล้ชิดพูดไม่เชื่อ ไม่ค่อยฟัง

ฉะนั้น สิ่งที่ไม่ค่อยฟัง นี่ถ้ามันใกล้ชิดเกินไป แล้วพูดไม่เชื่อเราตั้งสติของเราไว้ ถ้าเราเป็นกลางได้มันจะเห็นปัญหานี้ขึ้นมา ถ้าปัญหาอย่างนี้ขึ้นมาเราวางสิ่งนี้ แล้วเราค่อยๆ แก้ไขปัญหาของเรา นี่เขาว่าเรื่องพาลชนเนาะ พาลพาไปหาผิด เพราะมันพาลมาตั้งแต่ต้นมันก็จะผิดไปเรื่อย

ข้อ ๕๑๔. ไม่มีนะ

ข้อ ๕๑๕. นี่เขาขอบพระคุณมานะ คำถามเลยละ

ถาม : ๑. มีหลายครั้งที่นั่งสมาธิกำหนดลมหายใจเอาความรู้สึกที่ปลายจมูก นึกบริกรรมว่าเข้า-ออก พอทำไปแล้วมีสิ่งเกิดขึ้นดังนี้ ลมหายใจแผ่วบางลงไปเรื่อยๆ กำบริกรรมและลมหายใจในตอนนั้นก็ไม่มีรู้ คล้ายๆ กับว่าเราหรีซ่องสัญญาณที่ติดต่อกับโลกภายนอกนะครับ และมารู้ตัวอีกทีหนึ่งก็รู้ตัวเสียแล้ว และลองมาทบทวนดูแล้วมันก็ไม่น่าจะใช้หลัก มันไม่น่าจะใช้หลัก เพราะว่าเมื่อรู้ตัวก็ไม่มีอาการสัปหงก และ

ความรู้สึกมันก็ไม่ค่อยเหมือนตอนที่เราหลับจริงๆ อาการแบบนี้คืออะไร? ต้องแก้ไขอย่างไรครับ?

๒. ถ้าจะบวชแล้วไปอยู่วัดป่านี้ต้องทำอะไรถึงขึ้นตอนอย่างไรบ้างครับ ตอนนี้ได้ยินว่าที่วัดป่านี้จะไม่มีการบวชโดยตรง แต่ต้องบวชจากที่อื่นแล้วไปอาศัยอยู่ ต้องไปศึกษาให้เจ้าอาวาสดูพฤติกรรมก่อนใช่ไหมครับ ถ้าบวชจากวัดแล้วไปอยู่ได้ไหมครับ ถ้าอยากเตรียมตัวไปพร้อมก่อนบวช จะได้ไม่ทำผิดวินัยต้องอ่านหนังสือ (นี่เขาว่าไปนะ นี่พูดถึงการบวช)

ตอบ : ฉะนั้น ประเด็นมันอยู่ที่ปัญหาข้อแรกนี่ไง เพราะว่าเขาบอกว่าเขานั่งสมาธิ แล้วกำหนดลมหายใจเข้า-ออก เข้า-ออก แล้วนี่บอกว่า

ถาม : เหมือนกับคล้ายๆ ว่าหรือช่องสัญญาณจากโลกภายนอก และมารู้ตัวอีกทีก็รู้ตัวเสียแล้วว่าหรือสัญญาณใจ

ตอบ : นี่ตกวงค์แน่นอน อาการที่ตกวงค์มันเป็นแบบนี้ โดยปัญหาข้อแรกนี่เป็นปัญหาที่ว่าคนอื่นมองเห็น คือว่าพี่น้องมองเห็น มองเห็นว่าพี่น้องของตัวเองไปสร้างเวรสร้างกรรม สร้างเวรสร้างกรรมคือไปขอเงินขอทองจากพ่อแม่ อันนี้หนึ่ง แต่ไปทำให้พ่อแม่เจ็บช้ำน้ำใจนั่นอีกหนึ่ง นี่เขาบอกคนอื่นเขาเห็น

ฉะนั้น เวลาเรามานั่งภาวนา ข้อนี้เรามานั่งภาวนา พอเรามานั่งภาวนาเรากำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออก ลมหายใจเข้า ลมหายใจออก แล้วนี่มันเหมือนหรือช่องสัญญาณ แล้วหรือช่องสัญญาณมันหายไปเลยไง แล้วมารู้สึกตัวอีกทีหนึ่ง นี่อาการอย่างนี้อาการตกวงค์ พออาการตกวงค์ เห็นไหม นี่สิ่งที่ว่าเวลาความเห็นของเราไง เราจะรู้สึกตัวของเราเอง เราารู้ได้ยากมาก โดยธรรมชาติของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะไม่รู้สึกตัวเราเอง พอไม่รู้รู้สึกตัวเราเอง ผู้ที่กำหนดพุทโธก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธ พุทโธแล้วแสบหายไป แสบหายไป พอแสบหายไป นั่นแหละมันตกวงค์ แต่เพราะคนเรามันไม่รู้จักวงค์ ไม่รู้จักว่าจิตโดยสามัญสำนึกในจิตปุณฺณแล้วจิตมันลงสมาธิเป็นอย่างไร? แล้วจิตมันตกวงค์มันหายไปอย่างไร?

ด้วยความไม่รู้ของเรา เห็นไหม นี่พาลภายในเลยแหละ พาลในหัวใจเรา ลองได้มันหรือช่องสัญญาณนะ แล้วมันหายไปนะ มารู้ตัวอีกทีหนึ่งก็รู้ตัวเสียแล้วนี่ตกวงค์

แน่นอน ทีนี้พอตกวงค์แน่นอน ถ้าเราอมรับว่าเป็นการตกวงค์ แล้ววงค์มันคืออะไร? วงค์ก็คืออาการที่มันหายไปนั่นไง อาการที่รู้สึกตัวอีกทีหนึ่ง แล้วก็บอกว่ามาตรวจสอบดูแล้วมันก็ไม่มีอาการสัปหงก ไม่มีอะไร คนเราเวลาสัปหงกเราเป็นเองไง เวลาคนเมานี้ว่าฉันไม่เมา ฉันไม่เมา คนเมาไม่ยอมรับว่าตัวเองเมา เพราะอะไร? เพราะเขาไม่รู้ว่าจะตัวเองเขาเมา

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาตัวเองมันหายไป แล้วมาตรวจสอบว่ามันไม่สัปหงก มันไม่สัปหงก อันนั้นอาการที่ตกวงค์มันแปลกนะ อาการตกวงค์ ถ้าพอเราตกวงค์มันแว็บๆ มันจะรู้สึกตัวเหมือนกัน เหมือนคนขับรถ จะหลับ จะไม่หลับ อืม มันก็ยังรู้สึกตัวนะ ถ้าตั้งสติปั๊บนะมันก็ไม่หลับอีกเลย แต่ถ้าคนเวลามันหลับนะ หัวนี้มันสัปหงก หัวนี้มันทิ่มพวงมาลัยแล้วยังไม่รู้ตัวหลับ พอหลับในนั้นคือหลับไปแล้ว ถ้าหลับลึกเป็นแบบนี้ แต่ถ้ามันง่วงนอน ขับรถกำลังง่วงนอน กำลังพยายามสะบัดหน้า สะบัดตาเพื่อจะให้หายง่วงนอน

นี่เวลาจิตลงสมาธิ เวลาจิตมันลงสมาธิ ฌณิกสมาธิมันจะรับรู้ของมัน แต่ถ้ามันลงอุปจาระมันก็ชัดเจนของมัน เหมือนคนขับรถ คนขับรถที่เขาหูดาสว่างเขาขับรถไป เห็นไหม นี่เที่ยงคืน ค่อนคืนเขาขับของเขาไป เขาคุณแลธของเขา เขาตรวจสอบพวกเกจ์น้ำมันต่างๆ ของเขาได้ตลอดเวลา อันนั้นลงสมาธิ ลงสมาธิโดยปกติเลย แต่ถ้ามันหลับในนะ ทีนี้หลับใน ขับรถหลับในนะมันก็ต้องมีอุบัติเหตุ แต่เนี่ยมันนั่งภาวนา พอนั่งภาวนาพอเราลงวงค์มันเหมือนหลับใน พอหลับในนี้มันหายไป หายไปเราก็นั่งอยู่นี้มันไม่มีอาการกระทบสิ่งใด แต่สิ่งที่มันสำคัญๆ คือใจ ใจมันตกวงค์มันหายไป พอมันหายไป แล้วมันหายไป พอมันรู้สึกตัวขึ้นมา พอมารู้สึกตัวอีกทีหนึ่งนี่ออกจากวงค์ แต่ก็ยังไม่เข้าใจ เพราะคนทำผิด ส่วนใหญ่แล้วจะ不知道自己ผิด

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันตกวงค์ไม่รู้หรือก ไม่รู้ว่าตกวงค์ แต่นั่นคือวงค์ ทีนี้แต่นั้นคือวงค์ แต่เรายังไม่รู้จักมันใช่ไหม? พอเราไม่รู้จักมัน เหมือนคนเคยขับรถนะ แล้วหลับใน แต่เวลารู้สึกตัวอีกทีมันมีรถที่มันอยู่บนถนน มันมีอาการตกถนน มีอะไรมันรู้ มันบอกได้ว่าเราหลับใน แต่เวลาจิตมันลงวงค์ เรารู้สึกตัวอีกทีมันไม่มีอะไรบอก มันไม่มีอะไรบอกแล้วมันย้อนกลับด้วย มันตึกลับ มันตึกลับว่า อืม นั่งภาวนาดี แหม นั่งภาวนามาวันนี้ดีมากเลย มันนั่ง มันดีมากเลย ไม่รู้ตัวนะ คนที่ตกวงค์แล้วจะรู้ตัวน้อย

มาก ถ้าตลกวงค์มันไปนะ เพียงแต่ถ้ามันจะมานั่งทบทวนว่าเรากวนาไปแล้วทำไมมันไม่เจริญก้าวหน้า ไอ้ตัวนี้เป็นตัววัด

เอ๊ะ กวนาไปแล้วมันก็ไม่เจริญก้าวหน้าเนาะ กวนาไปแล้วทำไมมันติดขัดอยู่อย่างนี้เนาะ นี่เอ๊ะ ทำไมมันไม่เป็นอย่างนั้น? แล้วถ้ามาทบทวนนะเราก็ดีไปหมดเลย แต่ถ้าให้ใครพิสูจน์นะ ถ้าตัวเองมีวาสนาพิสูจน์มันจะรู้ของมัน ถ้าอาการอย่างนี้มันตลกวงค์แล้ว ตลกวงค์เราก็เริ่มเลย นี่เวลาคำบริกรรมนะ เขาบอกว่าเขากำหนดลมหายใจเข้า-ออก มีคำบริกรรม มีกำหนดลมหายใจเข้า-ออกที่ปลายจมูกซัดๆ ไว้ ซัดๆ ไว้

ถ้าซัดๆ ไว้เนะ ถ้าจิตมันเป็นสมาธิเนะมันจะเริ่มละเอียดขึ้น ลมหายใจจะแผ่วเบา แล้วถ้าจิตมันแบบว่าจิตมันเข้มแข็งแต่มันไม่ลงสมาธิ มันจะเห็นลมหายใจชัดเจนมาก เป็นลำแสง เป็นอะไร เป็นไปได้เลยละ นี่เหมือนกับจิตที่มันสงบแล้วมันเห็นแสงสว่างเห็นต่างๆ แต่นี่จิตมันสงบแต่มันไม่ลงลึกมันจะเห็นอย่างนั้น แล้วถ้ากำหนดลมหายใจ ถ้าละเอียดคลิกซึ่ง ละเอียดจนจะไม่มี จนจะหายใจไม่ได้ จนไม่หายใจเลย แต่รู้ที่อยู่ มันรู้ที่อยู่ นี่มันเข้าสมาธิอย่างนี้ ถ้าอย่างนี้มันไม่มีตลกวงค์เลย แต่ถ้ามันหายไป ๑๐๐ นี่เปอร์เซ็นต์

ฉะนั้น เราจะอธิบายเรื่องพาลของกิเลสไป พาลพาไปหาผิด พาลจากข้างนอกเราไม่รู้ตัวของเราเลย คนอื่นเขาดูแลให้ เขาบอกเราได้ว่าคนไหนเป็นคนพาล คนพาลเพราะมันทำลายตัวมันเอง จิตมันกวนา พอกิเลสมันเป็นพาล พอกิเลสเป็นพาล นี่พาลของเราเอง เห็นไหม นี้อะเสวนา จ พาลานํ ปญฺหิตานญฺจ เสวนา ไม่คบคนพาลจากภายนอก ไม่คบคนพาลจากภายใน คนพาลจากภายในคือความไม่รู้ ถ้าความไม่รู้มันจะพาลตลกวงค์อย่างนี้ ถ้าพาลตลกวงค์อย่างนี้ นี่มันตลกวงค์แล้ว

พอมันตลกวงค์ เห็นไหม อาการของมัน ผลของมัน เพราะเวลาตลกวงค์ไป กว้างค์หมายถึงว่าขาดสติ ขาดการรับรู้ ถ้าขาดสติ ขาดการรับรู้ กับคนที่ เป็นสมาธิ เวลาคนลงสมาธิมันต่างกันไหม? คนลงสมาธิมันว่างหมดนะ แต่มีสติรับรู้ มีสติ มีความพร้อม กับสติ กับจิตนั้นชัดเจนมาก แต่ถ้าตลกวงค์มันขาดหมด ไม่มีการรับรู้ ไม่มีสติ ไม่มีอะไรเลย แต่ที่นี้เรามีพื้นฐานของเรา เราก็บอกว่ามันเป็นความว่างไป

มันเป็นความว่าง มันไม่มีสิ่งใดเลย แล้วพอมันออกมามันสบายๆ ใจ พอมันสบายก็เข้าใจว่านี่ฝึกหัดทำสมาธิ แต่เป็นอย่างนี้ แล้วไม่ใช่เป็นแบบนี้เนะ มันจะหนักไปกว่านี้

หนักไปกว่านี้หมายความว่าถ้ามันตกวังค์นะ ถ้าทำอย่างนี้ปั๊บ พอมันหายเลย การหายนั้นถ้ามันต่อเนื่องไปบ่อยครั้งเข้าเวลาจะยาวนานขึ้น อย่างเช่นหายไป ๑๐ นาที ๒๐ นาที ครึ่งชั่วโมง ต่อไปจะหายเป็นชั่วโมงหนึ่ง เพราะว่าคนที่เขาเคยภาวนาเป็นเขาหายทีหนึ่งหลายๆ ชั่วโมงเลย พอหลายชั่วโมง นี่ตกวังค์ แล้วพอออกมาปั๊บมันเหมือนรู้สึกตัวเหมือนสะอึกตื่น นี่รู้สึกตัวอีกทีหนึ่ง นี่เหมือนกันรู้สึกตัวอีกทีหนึ่งชัดเจนมาก

ฉะนั้น คำว่ากวางค์กับสมาธิมันแตกต่างกัน ถ้ากวางค์มันขาดหมด ไม่มีความรับรู้สิ่งใดเลย ถ้าพูดถึงในการภาวนานะมันก็เป็นสมาธิอย่างหนึ่ง เป็นมิจจาสมาธิ เพราะมันลงไป นี่จิตมันลงไปลงสู่กวางค์ เห็นไหม แต่ขาดสติ ฉะนั้น เวลาวิธีการแก้ วิธีการแก้เนะเราจะลงสู่สมาธิ ถ้ามันลงกวางค์มันจะหายไปเลย ขาดการรับรู้ ขาดสติ ขาดต่างๆ แต่ถ้าเราจะแก้ เรามีสติของเรา พุทโธ พุทโธ หรือว่ากำหนดลมหายใจเข้า-ออก หรือกำหนดเข้า-ออกซักๆ เข้านี่ ถ้ามันละเอียดมันจะละเอียด มีสติพร้อมหมด พร้อมหมดเข้าไป พร้อมจนกว่ามันจะลงเข้าไปอุปจาระ ลงเข้าไปสู่อุปปนา มันจะชัดเจนมาก นี่มันถึงว่าถ้ากวางค์นี่ก็เป็นมิจจาสมาธิ

แล้วถ้ามิจจาสมาธิ คำว่ามิจจามันก็ผิดไปตลอด แล้วพอมันหนักหนาเข้าไป ลงไปอย่างนี้บ่อยๆ ครั้งเข้ามันจะไม่ก้าวหน้าไ้ มันตัดคุณงามความดี ตัดผลประโยชน์ของเราหมด มันอยู่แค่นั้นแหละ แต่ความเข้าใจผิดของพาลชนในใจมันบอกว่าเป็นการภาวนา นี่เราภาวนาดี นี่เราภาวนามีพื้นฐาน นี่ทำสมาธิแล้วต่อไปมันจะเกิดปัญญา ต่อไปไง แล้วต่อไปเมื่อไหร่ล่ะ? ต่อไปมันก็ย่ำอยู่กับที่ มันจะไม่ได้สิ่งใดเลย

อันนี้มันสำคัญ สำคัญที่ นี่เวลาของนิสสัยครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านเคยผ่านอย่างนี้มาท่านจะเข้าใจ ถ้าอย่างนี้แล้ว ถ้ามันเป็นกวางค์ชัดเจน ฉะนั้น กวางค์ชัดเจน วิธีการแก้ใจ มันต้องแก้ เห็นไหม หนึ่งถ้ามันเคยชินนะเราพยายามเดินจงกรม นั่งสมาธิโดยไม่เอาสมาธิ โดยไม่เอาสมาธิเหมือนกับว่าเราต้องมาล้างพื้นฐาน ทำพื้นฐานเราให้มันคงก่อน

ถ้าพื้นฐานมันร่อนน้ำไป ร่อนน้ำคือร่อนความเคยชินของใจมันลงช่องนี้ มันลงช่องนี้ พอกำหนดลมหายใจปั๊บมันเคยลงช่องนี้นะมันจะเป็นอย่างนี้ มันจะลงช่องนี้อยู่บ่อยๆ ครั้งเข้า แต่ถ้าเราเปลี่ยนทางน้ำ เปลี่ยนทางน้ำ สติชัดเจน แล้วสติชัดเจน แต่ความชัดเจนมันชัดเจนเริ่มต้น สักพักหนึ่งมันก็จะเริ่มจางลง แล้วร่อนน้ำมันเคย

ความคุ้นเคยของใจมันคบพาลมาตลอด พาลจากภายในมันสร้างความเป็นมัจฉาไว้ในใจของเรา แล้วเราก็เป็นอย่างนั้น มันครอบคลุมใจเรามาตั้งแต่ต้นอยู่แล้ว แล้วเราภาวนาขึ้นมา เราพยายามจะดึงใจของเราให้ออกห่างจากการควบคุมของมาร ควบคุมของพวกพาลชน ฉะนั้น พวกพาลชนเราจะแก้ไข สิ่งนี้มันถึงว่าสมุทัยไฉ่

นี่ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สิ่งนี้เป็นสมุทัย มันเป็นต้นหาความทะยานอยากมันมีในใจอยู่แล้ว นี่สิ่งนี้มันจะดึงกลับ ทั้งๆ ที่เราทำความเพียรอยู่นี้แหละ ฉะนั้น เราตั้งสติของเราไว้ กำหนดของเราไว้ แก้ไขของเราไป อยู่ที่ใจของใคร ใจของใครได้สร้างเวร สร้างกรรมมากน้อยขนาดไหน ถ้าใจของใครนะมันสร้างเวร สร้างกรรมมากขนาดไหน มันยับยั้งแล้วบังคับ นี่ดึงมันจะผ่านพ้นอันนี้ไป แต่ถ้าใจของคนที่มีมันสร้างเวร สร้างกรรมมาพอสมควร ต้องถูกลู่ถูกั้งอยู่นะ ต้องถูกลู่ถูกั้งแก้ปัญหานี้

พอแก้ปัญหานี้ ถ้าภาวนาพอมันหายแว็บไปก็อยู่อย่างนั้นแหละ แล้วพอหายแว็บไป พอเราออกจากภาวนามามันก็คิดน้อยใจทุกที แล้วจะแก้ไขอย่างไร? เพราะมันเป็นเรื่องทีละเอียดย่อย เหมือนกับสุคติวิสัยที่เราจะควบคุม แต่ถ้าเราฝึกจนแล้วตั้งสติไว้จะแก้ปัญหานี้ได้ ถ้าแก้ปัญหานี้ได้ เวลาลงสมาธิมันจะเห็นความแตกต่างแล้ว อ้อ ไอ้ที่ผิผิตอย่างนี้เอง แต่ถ้าไม่มีอะไรเปรียบเทียบกับมันจะผิผิตตรงไหน? ก็มันทำมาตลอด แล้วดีด้วย พอหาเหตุผลแล้วอาการสัปหงกก็ไม่มี สิ่งที่ว่าอาการหลับมันก็ไม่มี

ถาม : ความที่อาการแบบนี้มันคืออะไร?

ตอบ : นี่อาการแบบนี้คือเราไม่เข้าใจ เราสงสัย แต่อาการแบบนี้คืออาการตกภวังค์ แล้วตกมากตกน้อย ถ้าตกมากนะมันก็เข้าไปอยู่ในอาการที่ว่าขาดสติ ขาดความรู้ไม่มาก แต่ถ้ามันมากนะหลายๆ ชั่วโมง มันมากหลายๆ ชั่วโมง แล้วถ้ามันมากนะมันเป็นมัจฉาสมาธิ เป็นสมาธิอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเป็นกรรมฐานเราเรียกภวังค์ ถ้าเรียกว่าสมาธิปั๊บ ทุกคนอยากได้สมาธิ ทุกคนต้องแสวงหา ก็บอกว่า อ้าว ก็มันถูกใจ ก็มันถูกอยู่แล้ว แต่อันนี้มันเป็นมัจฉา แล้วมันทำให้จิตใจนี้ให้ตกอยู่ในการควบคุมอย่างนี้แล้วก้าวหน้าไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องเปลี่ยนแปลงตรงนี้ เปลี่ยนแปลงให้มันดีขึ้น นี่ข้อที่ ๑.

ถาม : ข้อที่ ๒. เรื่องการบวช

ตอบ : ใฮนี่เป็นความเข้าใจของเราละ นีถ้าวัดท้าวไปมันก็อยู่ที่ว่าเราจะคูที่ไไหน จะบวชอย่างไรใช้ไหม?

ถาม : แลวก็ข้อ ๓. การเตรียมตัวอย่างไร? จะบวชจะผิตวินัย อ่านหนังสือ อยางไร?

ตอบ : อันนี้อยางหนึ่ง

ถาม : แลวข้อที่ ๔. เรื่องฉันทน้ำปานะ เรื่องตางๆ

ตอบ : เรื่องอยางนี้ ถ้าวัดถึงนะเวลาบอกวามันไมจําเป็นมันก็จําเป็น ถาบอกวามันจําเป็นมันก็ป็นเรื่องเปลือกกๆ ในข้อวัตรปฏิบัติ เวลาหลวงตาท่านบรลุธรรมขึ้นมา ท่านถึงบอกวามันละเอียดออนลิกซึ่งนัก แลวจะสอนกันไดอยางไร? จะสอนกันไดอยางไร? แต่ว่านก็มีวาสนาไ ท่านยอนกลับมา แลวเรามาไดอยางไร? เรามาไดเพราะท่านอยูกับ หลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านเข้มงวดมาก แต่ว่านเข้มงวดอยางนี้ เข้มงวดเพื่อจะให้ข้ามพ้น มันไป ไม้ใช้เข้มงวดเพื่อเอาสิ่งนั้นป็นศักยภาพนะ

ในปจจุบันนี้เราไปเอาสิ่งนั้นมาป็นศักยภาพไ ก็วามันป็นประเพณีวัฒนธรรม มันป็นระเบียบ คํวาระเบียบนะ ระเบียบ เห็นใหม่ สังกมถาไมมีกฎหมาย สังกมนั้นก็อยูกู ไม้ได้ แต่ว่านเขาเอากฎหมาย ทำเฉพาะเรื่องกฎหมาย สังกมนั้นมันก็เอากฎหมายมาป็น ผลประโยชน์ได้

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีวถาแบบวาทือเรื่องข้อวัตรปฏิบัติ ถาข้อวัตรปฏิบัติ ก็เอาแต่วะเรื่อง ข้อวัตรปฏิบัติ มันก็เหมือนหุ่นยนต์ไ ทีนี้ทำข้อวัตรปฏิบัติเขาทำเพื่อบุญกุศล ถาจิตใจ ของพระ ได้ทำข้อวัตรแลวมันสบายใจไ มันโล่ง มันโปรง มันโลง มันภาวนาก็ดีใช้ ไหม? ถามันไปติดข้อง ติดข้องกับข้อวัตร ข้อวัตรไปติดข้องอยางนั้นเพราะเอาสิ่งนั้นป็น เป้าหมาย สิ่งนั้นป็นเป้าหมายก็ทำอยูกูอยางนั้นแหละ ทำเพื่อเอาสิ่งนั้นมาให้คนเห็นคุณ งามความดี

ถาเราทำแลวผ่าน ความดีทำแลวทั้ง แต่ว่านเราดี ทำข้อวัตรไว้นี้ทุกคนได้มาใช่มา สอย เพราะความสะอาดใครก็พอใจ ความดีใครก็ต้องการทั้งนั้นแหละ แลวทำความดีไว้ ทำไม? ทำความดีไว้ให้สัตว์โลกได้มาพึ่งพาอาศัย เราก็ได้อาศัยด้วย แลวคนอื่นได้มา

อาศัยใช้สอยด้วยก็เท่านั้น แต่ถ้าทำคุณงามความดีไว้แล้ว เราทำความดีแล้วเราจะติดมัน พอติดมันว่าสิ่งนั้นเป็นความดี พอติดมันจิตใจนี้ไม่พัฒนาขึ้น

นี่ตรงนี้สำคัญ ตรงนี้สำคัญว่า ไซ้ สิ่งที่ว่ามันต้องอย่างนั้น ต้องอย่างนั้น ถูกต้องๆ แต่เราทำเพื่อตัดตน ทำเพื่อตัดแปลงกิเลสของเรา เราไม่ได้ทำเพื่อเอาสิ่งนั้นเป็นที่โฆษณา คูสิแม้แต่กับปิยัง กโรหิยังเอามาคุยไม้กัน เอามาอวดกัน แต่พระเจ้าทำเขาทำเพื่อปกป้อง อาบัติของเขา ถ้าเขาไม่ทำมันเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แต่เวลาทางโลกนะ โอ้โฮ คุณคงค์สิ เดียวนี้มีการล้างเท่านั้นะ เขามีคุณคงค์ล้างเท่าอีกแล้ว

เพราะเราเห็นแล้วมันสังเวช สังเวชที่ไหน? สังเวชที่เขาทำกันแบบนี้ มันเป็น ความเคารพระหว่างลูกศิษย์กับอาจารย์ ในเมื่อลูกศิษย์เขาไปอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบา อาจารย์ถ่ายทอดวิชาให้ ครูบาอาจารย์ท่านให้ทั้งชีวิต ให้ชีวิตคืออะไร? ให้ชีวิตคือปัจจัย เครื่องอาศัย อาหารเครื่องดำรงชีวิต แล้วท่านยังให้วิชาการ ท่านคอยเตือนเรา โอ้ลูกศิษย์ มันซึ่งบุญคุณ พอซึ่งบุญคุณ เห็นไหม อยากจะล้างเท้า อยากจะอุปฐาก อยากจะดูแล อาจารย์ เขาทำด้วยหัวใจที่เคารพบูชา เขาไม่ได้ทำเพื่อเอามาเป็นสินค้า ทำมาเพื่อว่านี่ไง พระคุณคงค์เขาล้างเท้ากันๆ

เวลาโรงฆ่าสัตว์นะ มันจะฆ่าสัตว์มันต้องเอาสัตว์นั้น ไปทำความสะอาดก่อน สัตว์เขาเอาน้ำฉีด ล้างทำความสะอาด แล้วเขาก็ฆ่าสัตว์ ล้างไว้เพื่อฆ่าไซ้ไหม? ล้างไว้เพื่อ ฆ่า เพื่อเอามาเป็นสินค้าไซ้ไหม? แต่ถ้าล้างด้วยความเคารพบูชา จิตใจของลูกศิษย์เคารพ บูชาอาจารย์ อย่างหลวงปู่มั่น ลูกศิษย์นี้เคารพมากนะ เวลาเช้าขึ้นมา นี่ครูบาอาจารย์เล่า ให้ฟังประจำ เช้าขึ้นมาทุกคนก็อยากจะเอาน้ำอุ่น อยากต่างๆ ให้ท่านได้ล้างหน้า ให้ท่าน ได้ใช้ประโยชน์ แล้วลูกศิษย์ทุกคนก็อยากจะยื่นให้ เพราะใครได้อุปฐากแล้ว

คุณานาติ อย่างเช่นภวานาตภวังค์ ภวานานี้มันทุกข์ยากไปหมดเลย แล้วอะไร หนอที่มันจะมาช่วยเจือจานให้การภวานาของเราให้มันประสบความสำเร็จ อะไรหนอที่ มันจะทำให้เราภวานาแล้วดีขึ้น แล้วอะไรล่ะ? ก็บุญใจ ก็บุญกุศลคุณงามความดีมันจะมา ช่วยเจือจาน ฉะนั้น เวลาคนไปอยู่กับหลวงปู่มั่นนะ เช้าขึ้นมาก็จะไปจงกิว จองกิวเพื่อ จะได้อุปฐากท่าน ได้เอาน้ำร้อน

นี่ไงก็หลวงปู่ตื่นท่านไปกับหลวงปู่อ่อน แล้วพอท่านจะไป หลวงปู่ตื่นท่านเป็นโรคประจำตัว ท่านทำไม่ทันหมู่คณะไง ท่านถึงน้อยใจของท่าน ท่านถึงนั่งสละตาย นั่งสละตาย นั่งสละตายจนธรรมโอสถ จนโรคภัยไข้เจ็บของท่านหายไป แล้วท่านกลับมาทำตบตรงนี้ นี่ครูบาอาจารย์ท่านเล่ากันมาแบบนั้น เขาทำกันด้วยความเคารพบูชา เขาไม่ได้ทำเป็นสินค้า เขาไม่ได้ทำเป็นการอวดอ้างว่าฉันเป็นคนดี ฉันถึงล้างเท้าครูบาอาจารย์ แต่หัวใจของฉันลงครูบาอาจารย์ หัวใจของฉันเคารพบูชา ฉันทำด้วยหัวใจ มันแตกต่างกันกับทำเพื่อโฆษณา แตกต่างกันมาก

นี่พูดถึงข้อวัตรไง ข้อวัตรใครทำ? ข้อวัตรนี้ใครทำ? ทำเพื่ออะไร? ถ้าทำเพื่อลดกิเลสตัดทอนความทะยานอยากก็อย่างหนึ่ง ทำเพราะซึ่งบุญ ซึ่งคุณ ทำเพื่อได้บุญกุศลที่เราได้อุปัฏฐาก เพราะเราเชื่อมั่นว่าครูบาอาจารย์ของเราเป็นพระอะไร พอทำเสร็จแล้วเราภาวนาขึ้นมา สิ่งนั้นมันจะส่งเสริม เพราะเราทำมาแล้วเราก็ภูมิใจ เราได้ทำแล้วเราจะอบอุ่นภูมิใจมาก พอมาพุทโธ พุทโธ มานั่งภาวนา อืม เห็นไหม มันมีเครื่องเสริม อันนั้นจะเป็นประโยชน์กับเรา

อันนี้เป็นปัญหาสาคณะ

ถาม : ถ้าศีลเราถือไม่ครบ ๕ ข้อ จิตของเราจะสงบหรือไม่? แล้วเราทำสมาธิโดยที่เราถือศีลไม่ครบ เราจะได้บุญหรือเปล่าครับ?

ตอบ : นี่ถ้าศีล ๕ เราไม่ครบ ศีล ๕ ก็คือศีล ๕ ศีล ๕ มันก็ย้อนกลับมาที่ล้างเท้า ถ้ามีการล้างเท้า จิตมันลง เห็นไหม ล้างเท้าครูบาอาจารย์ ล้างเท้าเพราะอะไรล่ะ? เราจะไปล้างเท้าให้ใครล่ะ? หลวงตาท่านจบเป็นมหา ท่านจบ ๓ ประโยค แล้วท่านก็ศึกษา ท่านแปลบาลีได้ ท่านบอกว่าพระไตรปิฎกก็อ่านหมด นิพพานก็อ่านก็เข้าใจหมด แต่มันก็สงสัย พอมันสงสัยขึ้นมา

“ถ้ามีใครคนหนึ่งแก้ความสงสัยของเราได้ เราจะถือคนๆ นั้น พระองค์นั้นเป็นอาจารย์ของเรา”

ท่านก็แสวงหามาเรื่อยๆ จนไปเจอหลวงปู่มั่น เห็นไหม พอเจอหลวงปู่มั่น นี่อาจารย์องค์ใดแก้ความสงสัยเราได้ อาจารย์องค์ใดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เพราะอะไร? เพราะเราก็สงสัย แล้วหลวงตาท่านก็เป็นมหาณะ คำว่ามหา ธรรมวินัยนี้เข้าใจ ฉะนั้น เรา

จะหาคนที่สอนเรา คนๆ นั้นต้องประเสริฐ คนๆ นั้น ประสาเราว่าเราจับผิดคนๆ นั้น ไม่ได้ ว่าอย่างนั้นเลย เพราะเรามีทางวิชาการใช่ไหม? ถ้าธรรมมันผิด เหมือนทางกฎหมาย เราเป็นนักกฎหมาย เราจะรู้เลยว่าคนนี้ทำผิดกฎหมาย ไม่ทำผิดกฎหมาย เราจะดูของเรา

ทีนี้พอจบ คนที่ไปอุปฐากครูบาอาจารย์ เขาไม่ใช่อุปฐากโดยที่ว่าเขาไม่รู้เหนือรู้ใต้นะ เขาพิศุจน์นะ ความคิดในใจเราท่านก็รู้ เราคิดอะไรท่านก็คอยบอกเรา เราจะทำอะไรท่านรู้หมดเลย แล้วเราก็อ้อนกลับมาดูพระไตรปิฎกมันก็ไม่แตกต่างกัน นี่เพราะแบบนี้จิตใจมันถึงลง พอจิตใจมันลงขึ้นมา เห็นใหม่ การที่ภาวนา หลวงตาท่านพูดบ่อยอยู่กับหลวงปู่มนั้นนะ ทั้งกลัว ทั้งกลัว เวลากลัวก็กลัวนะ แต่เวลาเข้าไปฟังธรรมทั้งอยากได้ ทั้งกลัว กลัวอะไร? กลัวท่านล้วงตับใจ กลัวท่านล้วงความคิดเราไปหมดใจ อันนี้เพราะใจมันลงมันถึงภาวนาง่าย ภาวนาง่ายก็ย้อนมาที่ศีลนี่ไง

ถาม : ถ้าเราถือศีล ๕ ไม่ครบ ๕ ข้อ จิตเราจะทำความสงบได้หรือไม่?

ตอบ : ได้ แต่ถ้ามันสงบเข้ามาแล้ว มันสงบเข้ามาแล้วทำอย่างไรต่อไป แต่ถ้ามันมีศีล ๕ นะ ถ้าศีล ๕ ศีล ๕ คือไม่เบียดเบียนใคร ไม่ทำลายใคร พอจิตมันสงบมันก็เป็นสัมมา สัมมาเพราะอะไร? เพราะรักษาศีลไว้ แต่ที่เขาทำคุณไสยกัน ที่เขาทำมนต์ดำกัน เขาทำเรื่องนั้นเขาทำมาจากไหนล่ะ? ต้องมีสมาธิไหม? ถ้าเขาไม่มีสมาธิ ใ้อสิ่งที่เขาทำมันจะมีคุณสมบัติที่ให้เป็นผลของเขาไหม? มันก็ต้องมีสมาธิ ถ้ามีสมาธิทำไมเขาทำอย่างนั้น? เพราะเขาขาดศีลใจ

ถ้าศีลไม่สมบูรณ์เขาจะเป็นอย่างนั้นแหละ แต่ถ้าเรามีศีล มีศีล เห็นใหม่ เราไม่เบียดเบียนใคร เราไม่ทำร้ายใคร แล้วเราจะไปทำลายคนอื่นไหม? เรามีศีล เรามีสมาธิเพื่อทำลายกิเลสเราใช่ไหม? เรามีสมาธิมาเพื่อจะทำลายกิเลสเรา เราไม่ใช่มีสมาธิไว้ว่าเราเป็นผู้วิเศษ เราเป็นคนดี เพราะมีสมาธิเดี๋ยวก็เสื่อม วันนี้คุณแลจิตใจของเราได้มันก็เป็นสมาธิ พอเป็นสมาธิ พอเคยเป็นสมาธิมันคุ้นเคย แล้วคราวต่อไปทำสมาธิไม่ได้ พอทำสมาธิไม่ได้มันมีแต่ความเร่าร้อน แล้วความเร่าร้อนมันเป็นประโยชน์อะไร?

สมาธิเดี๋ยวมันก็เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ แล้วเป็นอย่างไรต่อไป? แต่ถ้ามันมีศีล มันมีศีล ศีลแล้วมีสมาธิมันไม่ทำร้ายใคร นี่พูดถึงว่าถ้าศีลไม่ครบ ๕ ข้อทำสมาธิได้

ไหม? ได้ แล้วก็ทำสมาธิแล้ว พอเป็นสมาธิขึ้นมาแล้ว เพราะคำว่าไม่มีศีล ศีลไม่ครบ ไม่ครบมันจะทำอะไรก็ได้ ข้อที่ยกเว้นนั่นนะ ข้อที่ยกเว้นมันก็ทำของมันตามข้อนั้น ฉะนั้นเราก็รักษาศีล ไม่ต้องไปเอาศีล ๕ หรืออะไรมาเป็นบรรทัดฐาน ถ้าจิตมันลงนะรักษาใจดวงเดียว รักษาใจดวงเดียว จะบอกว่าถ้าถือศีล ๕ ศีล ๕ นะ อยู่เฉยๆ ไม่ทำอะไรมันก็ไม่ผิดศีลอยู่แล้วแหละ พอมีศีล ๕ ขึ้นมาก็ต้องไม่ทำตามข้อนั้น ไปทำทำไม? อยู่เฉยๆ มันก็ไม่ผิดอยู่แล้ว

นี่คนเรามันคิดกันอย่างนี้ ถ้าบอกว่าถ้าอยู่เฉยๆ ก็ไม่ทำอะไร อยากถือศีล ๕ พอถือศีล ๕ อืม เดียวจะโกหกคนนั้น กลัวไปหมดกลัวจะโกหก เอ็งยังไม่ได้พูดเลยกลัวโกหก ถ้าไม่ถือศีลล่ะ? ไม่ถือศีลสบาย ไม่ต้องถือศีลสบาย อ้าว ไม่คิดที่จะโกหกใคร ก็ไม่ได้โกหกอยู่แล้วไง แต่พอถือบั้งกิเลสมันคืนเลยนะ เดียวเอ็งจะโกหกคนนี้นั้นนะ เดียวเอ็งจะโกหกคนนี้ ยังไม่ทันพูดมันกลัวโกหกไปก่อน มันก็เลยยิ่งทำให้การภาวนายิ่งทำความสงบยากเข้าไปใหญ่

ฉะนั้น ศีลก็คือศีล ศีลคือข้อห้าม ศีลคือกฎหมาย ถ้าเราไม่ทำผิดกฎหมายกฎหมายจะให้โทษอะไรกับเรา แต่เราไปเกร็งกันไง เกร็งกันไปหมดเลย อู๊ย กลัวผิดๆ เอ็งยังไม่ต้องทำอะไรเลยผิดอะไร? ไม่ได้ทำอะไรเลยผิดอะไร? แต่กลัว กลัวไปหมด ฉะนั้นเราอาราธนาศีล ๕ เลย อาราธนาศีลทั้งหมดแล้วเราตั้งใจของเรา แล้วเราดูแลของเราไป

ถาม : แล้วเราทำสมาธิโดยที่เราถือศีลไม่ครบ เราจะได้บุญหรือเปล่า?

ตอบ : บุญนะ บุญคือความสุขใจ ความพอใจคือบุญ บุญคือความอบอุ่นของใจ ถ้าใจมีหลักมีเกณฑ์ มีความอบอุ่นนั้นคือบุญ ทีนี้พอบุญของเราที่เราจะไปมองแต่ลาภสักการะ มองแต่ความประสบความสำเร็จว่าเป็นบุญ ความสำเร็จนั้นแหละมันเป็นอำนาจวาสนา อำนาจวาสนาของคนทำมาไม่เหมือนกัน ถ้าอำนาจวาสนาของเขา เขาจะประสบความสำเร็จเขาจะอะไร ถ้าอำนาจวาสนาของเราอย่างนี้เราก็ทำของเราอย่างนี้

ไอ้กรณีอย่างนี้เราก็มาเทียบเคียงกัน แล้วพอไปทางโลก ไปทางธุรกิจนะเขาก็สร้างภาพกัน อู๊ย เหมือนหน้าม้า พอจะออกมา แหม แต่งตัวเพียบเลย แล้วก็บอกว่ามีความสุขๆ ไร้สาระน่า ฉะนั้น กรณีอย่างนี้เราวางไว้ ถ้าเรายังไม่เข้าใจเรื่องบุญ คือเรายัง

ไม่เข้าใจว่าจิตใจเรามันสุขสงบอย่างไร มีจิตใจแต่เราร้อน จิตใจเราร้อนเรารู้ได้ จิตใจ
ทุกขนี้เรารู้ได้ แล้วเราจะหาความสุขของเราอย่างไร?

ถ้าเอาความสุขนะเราใช้ปัญญา ปัญญาของเรา เห็นไหม นี่ชีวิตก็เป็นแบบนี้ เราก็ก
ทำมาขนาดนี้แล้ว ถ้าเราไม่ห่อหิม เราไม่ห่อหิม ไม่ทะเยอทะยานไปกับเขา เรามีสติ
ของเรา นี่เรารู้แค่นี้จะจิตใจมันสงบเข้ามาได้ แล้วพอเราไม่ห่อหิมเราทำตามความ
เป็นจริง ตามข้อเท็จจริง ทำงานตามหน้าที่ ถ้าหน้าที่เราทำงานอย่างนั้น เราขยันหมั่นเพียร
ของเราอย่างนั้น นี่เป็นให้มันเป็น ถ้าคนนะทำเหตุทำผลของเราสมควรมันมาเอง มันเป็น
ของมันเอง ถ้าเป็นของมันเอง นี่ว่า

ถาม : จะได้บุญหรือไม่?

ตอบ : ได้บุญ บุญคือความสุขใจ บุญคือความพอใจ ถ้าเรามีสติขยันขยันนะ เรามี
สติรับรู้นี้ก็บุญแล้วแหละ บุญที่ไหน? บุญที่ไม่ประมาณใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาณเถิด”

ความประมาณ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าเพราะมีความประมาณ
ความประมาณเป็นบ่อเกิดแห่งความตาย ความประมาณเป็นบ่อเกิดแห่งความพินาศ ความ
ฉิบหาย ต่างๆ เกิดจากความประมาณเล็กน้อยทั้งนั้นเลย แล้วเรามีสติระลึก รู้ เราตรงข้าม
กับความประมาณแล้ว นี่ตรงข้ามประมาณคือมีสติ มีปัญญาของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา เรา
ไม่ประมาณเล็กน้อยกับชีวิต เราไม่ประมาณเล็กน้อยกับต่างๆ เลยมันจะไปไหนล่ะ? นี่ก็คือ
บุญของเราแล้ว

บุญคือการรักษาชีวิตนี้ประสบความสำเร็จนะ เรื่องข้างนอกที่เรามองกันไปนั่น
อีกเรื่องหนึ่ง นี่เขาบอกว่า ฉะนั้น อันนี้มันเป็นความวิตกกังวล ใหม่ๆ ที่ยังไม่ได้เกิดเลย
แล้วปัญหานี้มันเป็นปัญหาที่มันไม่เป็นปัญหาใจ มันไม่เป็นปัญหาอะไรเลย แต่ใจของเรา
วิตกกังวลแล้ว ไปสร้างปัญหาขึ้นมา มันก็เลยเป็นปัญหา

นี่เวลาพระสมัญพุทธกาลนะจะไปลาสิกพระพุทธเจ้านะ บอกว่า

“อู๋ย วินัยร้อยแปด ในพระปาติโมกข์ ๒๒๗ ในพระไตรปิฎกอีก ๒๑,๐๐๐ ข้อ อู๋ย วินัย กฎหมายเยอะเยอะมากมายไปหมดเลยจะลึก”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ถ้าวินัยเหลือข้อเดียวอยู่ได้ไหม?”

“ได้”

“แล้วทำอะไรล่ะ?”

“รักษาใจ รักษาใจไว้”

ตั้งแต่นั้นมาพระองค์นั้นยังอยู่ได้ ไม่อย่างนั้นจะลึกนะ จะขอลึกเลยนะ อู๋ย เยอะไปหมดเลย วินัยเยอะไปหมดเลย จะขอพระพุทธเจ้า ไปลาสิกพระพุทธเจ้า

“ทำไมล่ะ?”

“อู๋ย วินัยมันเยอะมาก”

“ถ้าข้อเดียวได้ไหม?”

“ได้”

“ข้อเดียวคืออะไร?”

“ข้อเดียวคือรักษาใจเรา รักษาใจเราไว้”

พอรักษาใจเราไว้ พระองค์นั้น ในพระไตรปิฎกสั้นกิเลสหรือเปล่า? ถึงกับสั้นกิเลสไปเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่วิตกกังวล เราไม่ไปสิ่งต่างๆ นะ รักษาใจเราไว้ สัต ๕ เป็นข้อห้าม ถ้าเราไม่ทำก็จบ ไม่ทำก็ไม่ผิด ถ้าผิดก็ขอวิรัติขึ้นมาใหม่เป็นไรไป ใครเกิดมาทำอะไรแล้วไม่มีความผิดเลย ทุกคนเกิดมา ทุกคนก็ทำความผิดพลาดเป็นธรรมดา พอผิดแล้วก็ทำใหม่ แต่เวลาไปทำอย่างอื่นมันไม่คิดอย่างนี้นะสิ พอจะทำความดีมันติดขัดไปหมดเลย

ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นความวิตกกังวล ถ้าไม่เป็นไรมันก็จบ แล้วดูแลใจเราไป พอใจ
เราดีขึ้น พัฒนาขึ้น เรื่องอย่างนี้ก็เลยเป็นเรื่องเด็กๆ เอวัง